

Länsstyrelserna

Bilaga:

Ett rikt odlingslandskap

Miljöövervakning som underlag till
miljömålsuppföljning och tillståndsbeskrivning

Inledning

Denna sammanställning ska ses som en nulägesbeskrivning med exempel på hur Länsstyrelserna använder eller skulle kunna använda miljöövervakningsdata för miljömålsuppföljning. Exempelen är hämtade från Regional årlig uppföljning av Levande skogar, som RUS har sammanställt från alla läns redovisningar.

Det finns en sammanställning för varje miljö kvalitetsmål. De är bilagor till slutrapporten Miljöövervakning och miljömålsuppföljning som finns på [Data från miljöövervakning för miljömålsuppföljning - Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet \(rus.se\)](#)

Syftet är att sammanställa vilka delprogram inom miljöövervakningen som kan leverera data, samt visa exempel på hur miljöövervakningsdata används i den regionala miljömålsuppföljningen. Syftet är även att fungera som inspiration i arbetet med kommande årliga uppföljningar av miljömålen. Ambitionen har dock begränsats till ett exempel per precisering, men några undantag finns med fler exempel.

Sammanfattning

Nio av de tolv preciseringarna av Ett rikt odlingslandskap kan erhålla data från miljöövervakningen för miljömålsuppföljningen. De preciseringar som kan erhålla data är:

- Bevarade natur- och kulturmiljövärden
- Ekosystemtjänster
- Friluftsliv
- Främmande arter och genotyper
- Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation
- Hotade arter och naturmiljöer
- Kultur- och bebyggelsemiljöer
- Variationsrikt odlingslandskap
- Åkermarkens egenskaper och processer

De preciseringar som inte har angetts kunna erhålla data är:

- Jordbruksmarkens halt av föroreningar
- Genetiskt modifierade organismer
- Växt- och husdjursgenetiska resurser

I 2021 års uppföljning fanns det dock få exempel som hänvisade till att de använt data från något delprogram i uppföljningen.

Innehållsförteckning

Bilaga till Målmanualen Ett rikt odlingslandskap	1
Inledning	2
Sammanfattning	3
Läsanvisning	5
Ett rikt odlingslandskap	6
Precisering: Åkermarkens egenskaper och processer.....	6
Exempel ur RÅU	6
Andra data för uppföljning av preciseringen.....	6
Precisering: Jordbruksmarkens halt av föroreningar.....	6
Precisering: Ekosystemtjänster.....	7
Exempel ur RÅU	8
Precisering: Variationsrikt odlingslandskap.....	8
Exempel ur RÅU	10
Precisering: Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation.....	10
Exempel ur RÅU	11
Precisering: Växt- och husdjursgenetiska resurser.....	11
Precisering: Hotade arter och naturmiljöer.....	11
Exempel ur RÅU	13
Precisering: Främmande arter och genotyper.....	13
Exempel ur RÅU	13
Precisering: Genetiskt modifierade organismer	13
Precisering: Bevarade natur- och kulturmiljövärden.....	13
Exempel ur RÅU	14
Precisering: Kultur- och bebyggelsemiljöer.....	15
Exempel ur RÅU	15
Precisering: Friluftsliv.....	15
Exempel ur RÅU	15

Läsanvisning

Rapporten följer miljö kvalitetsmålen preciseringar.

Miljöövervakning och annan verksamhet levererar data för miljömålsuppföljning. Länsstyrelsernas kontaktpersoner/projektledare för alla delprogram har fyllt i databasen RMO.nu inför innevarande programperiod, med information om delprogrammen. Bland annat finns uppgifter om vilka globala mål, miljömål och preciseringar som data kan användas för att följa upp. Tabellerna i varje stycke är utdrag från databasen RMO.nu för Länsstyrelsernas länsprogram för miljöövervakning för åren 2021–2026 av vad som har registrerats av respektive Länsstyrelse. Det kan alltså finnas fler länsstyrelser som utför övervakning än de som anges i tabellerna.

Under tabellerna redovisas exempel från länens årliga uppföljning för år 2021 där uppgifter från miljöövervakningen har använts. Ambitionen har varit att redovisa ett miljöövervakningsexempel för varje precisering. Exempelen är kopierade ur Regional årlig uppföljning av miljömålen, vilket förkortas RAU i texten.

Använd gärna tabellerna och exemplen som inspiration till var du kan hitta information och dataunderlag för den miljömålsuppföljning som du har i uppdrag att sammanställa.

Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

Precisering: Åkermarkens egenskaper och processer

Åkermarkens fysikaliska, kemiska, hydrologiska och biologiska egenskaper och processer är bibehållna.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Stockholms län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Värmlands län

Exempel ur RÅU

Inga exempel hittades från regional miljöövervakning i 2021 års redovisning av uppföljning av Ett rikt odlingslandskap där åkermarkens egenskaper och processer hade övervakats och redovisats.

Andra data för uppföljning av preciseringen

Exempel från SGU:s kartläggning av sulfidhaltiga jordar

I kustområdet är många åkrar belägna på sulfidhaltiga jordar där dikningar leder till att marken får lågt pH och att metaller frigörs. En följd kan bli fiskdöd i små vattendrag. SGU kartlägger jordarna och Länsstyrelsen i Norrbotten informerar om problematiken och möjliga åtgärder.¹ Då dessa jordar är viktiga för livsmedelsproduktionen är problematiken svår att undvika.” (Norrbotten, 2021).

Data om Markpackning

När det gäller markpackning finns nationella data som inte är på regional nivå².

Precisering: Jordbruksmarkens halt av föroreningar

Jordbruksmarken har så låg halt av föroreningar att ekosystemens funktioner, den biologiska mångfalden och människors hälsa inte hotas.

¹ [Kustmynnande vattendrag. Metodutveckling och restaurering sidan 99. Rapport, webbplats](#)

² [Markpackning data | Externwebben \(slu.se\)](#)

Länsstyrelserna har inte redovisat några delprogram i rmo.nu-databasen som kan leverera data för att följa upp preciseringen.

Andra data för uppföljning av preciseringen

Data från Mark- och grödoinventeringen

Mått på mullhalt, kadmium med mera, på regional nivå, finns på mark- och grödoinventeringens webbplats³.

Precisering: Ekosystemtjänster

Odlingslandskapets viktiga ekosystemtjänster är vidmakthållna.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

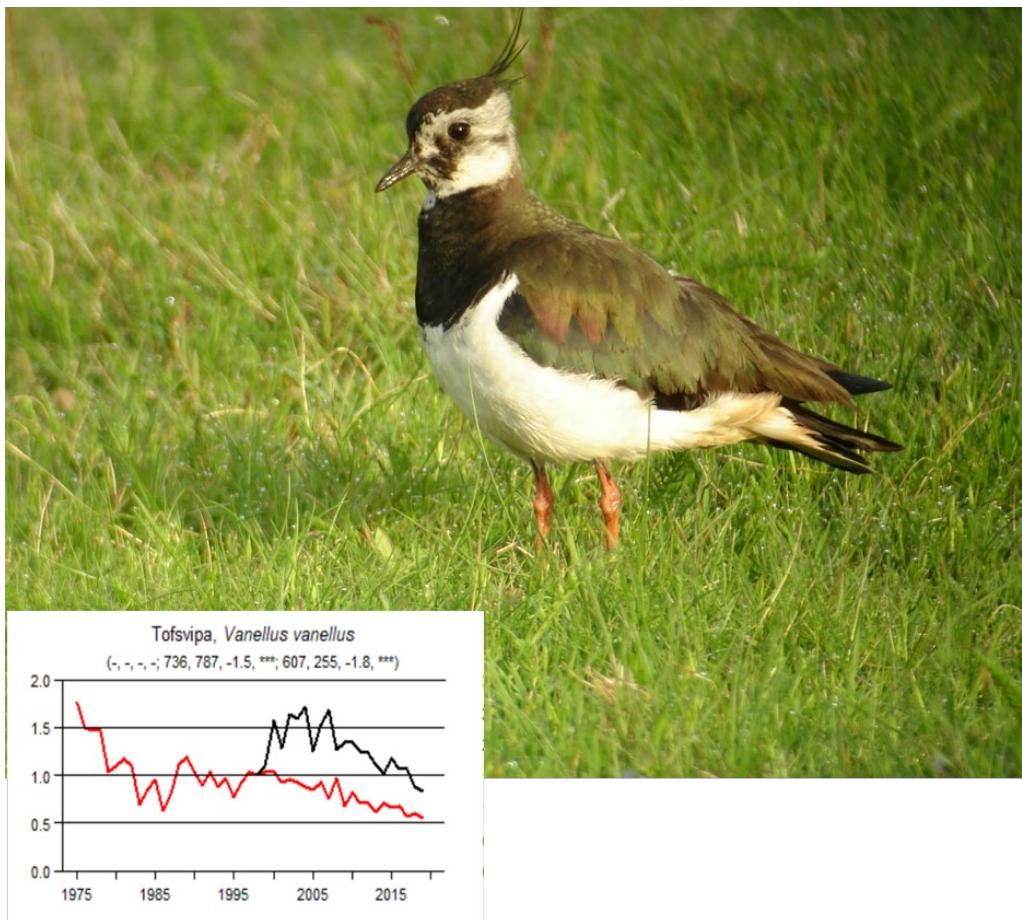
Delprogram	Län
Dagfjärilar	Västmanlands län
Dagfjärilar i äng- och betesmarker	Kalmar län
Dagfjärilsövervakning	Norrbottnens län
Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
Floraväkteri	Jönköpings län
Gaddsteklar	Jönköpings län
Gaddsteklar och pollinatörer	Västra Götalands län
GDP Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
GDP Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Örebro län
GDP Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Örebro län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Stockholms län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Västra Götalands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Gävleborgs län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Jönköpings län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Värmlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Västmanlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Dalarnas län
Häckande fåglar	Kronobergs län
Pollenmätningar	Gävleborgs län
Slätterängar	Västra Götalands län
Slätterängar	Gävleborgs län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Stockholms län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Jönköpings län
Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Västmanlands län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Hallands län
Strandängsfåglar	Kalmar län

³ [Mark- och grödoinventeringen | Externwebben \(slu.se\)](#).

Strandängsfåglar	Västra Götalands län
Svensk dagfjärilövervakning	Västra Götalands län
Övervakning av slätterängar	Värmlands län

Exempel ur RÅU

För många arter och naturtyper behövs ökad areal hävdade gräsmarker och bättre skötsel för att nå gynnsam bevarandestatus.⁴ Minskningstakten för en del av jordbrukslandskapets fåglar har planat ut, men det ser olika ut för olika arter (se figur 13).⁵ (Västra Götaland, 2021).

Figur 13: Minskningstakten för jordbrukslandskapets fåglar har planat ut, men variationen mellan arter är stor. Utvecklingen mäts med ett index som byggs upp av 15 relativt vanliga arter. Fågelarter i odlingslandskapet som det gått bra för de senaste åren är till exempel hämpling, sånglärka och buskskvätta. En art som fortfarande minskar är den relativt vanliga tofsvipan, vars antal har ungefär halverats sedan 1998. Idag är den listad som Sårbar av Artdatabanken SLU, Rödlistade arter i Sverige 2020.

Precisering: Variationsrikt odlingslandskap

Odlingslandskapet är öppet och variationsrikt med betydande inslag av hävdade naturbetesmarker och slätterängar, småbiotoper och vattenmiljöer, bland annat

⁴ Naturvårdsverket [Sveriges arter och naturtyper i EU:s art- och habitatdirektiv](#)

⁵ Svensk fågeltaxering www.fageltaxering.lu.se

som en del i en grön infrastruktur och erbjuder livsmiljöer och spridningsvägar för vilda växt- och djurarter.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram kan leverera data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Dagfjärilar	Västmanlands län
Dagfjärilar i äng- och betesmarker	Kalmar län
Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
Floraväkteri	Jönköpings län
GDP Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
GDP Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Örebro län
GDP Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Örebro län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Stockholms län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Kalmar län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Kalmar län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Västra Götalands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Gävleborgs län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Jönköpings län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Kronobergs län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Västmanlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Dalarnas län
Häckande fåglar	Kronobergs län
Häckande fåglar	Kalmar län
Häckande fåglar	Västmanlands län
Skyddsvärda träd	Kronobergs län
Skyddsvärda träd	Västra Götalands län
Slätterängar	Södermanlands län
Slätterängar	Västra Götalands län
Slätterängar	Västra Götalands län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Stockholms län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Östergötlands län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Jönköpings län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Kalmar län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Skåne län
Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Västmanlands län
Småbiotoper i åkerlandskapet*	Hallands län
Övervakning av skyddsvärda träd	Värmlands län
Övervakning av slätterängar	Värmlands län
Dagfjärilar	Västmanlands län
Dagfjärilar i äng- och betesmarker	Kalmar län
Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
Floraväkteri	Jönköpings län

GDP Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
GDP Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Örebro län
GDP Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Örebro län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Stockholms län

Exempel ur RÅU

Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper) och Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)

För långsiktiga förändringar på regional nivå finns Ängs- och betesmarksinventeringen, som är det bästa underlaget för att följa kvalitetsförändringar i dessa marker. Dock har endast ett mindre antal ominventeringar gjorts de senaste tre åren av de marker som senast besöktes 2002–2004. Länsstyrelsen i Södermanland behöver öka takten i denna inventering för att få in viktiga data till databasen TUVÅ, vilket skulle förbättra kunskapsläget avsevärt. Arbetet som SLU utför inom Remiil, miljöövervakningen för gräsmarker och småbiotoper, görs löpande men är inte så träffsäker för att kunna ge information om hur statusen för gräsmarkerna i länet förändrats. (Södermanland, 2021).

Precisering: Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation

Naturtyper och arter knutna till odlingslandskapet har gynnsam bevarandestatus och tillräcklig genetisk variation inom och mellan populationer.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Dagfjärilar	Västmanlands län
Dagfjärilsövervakning	Norrbottnens län
Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
Floraväkteri	Jönköpings län
Floraövervakning (floraväkteri)	Västmanlands län
Gaddsteklar	Jönköpings län
Gaddsteklar och pollinatörer	Västra Götalands län
GDP Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
GDP Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Örebro län
GDP Strandängsfåglar	Skåne län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Stockholms län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Gävleborgs län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Jönköpings län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Värmlands län

Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Västmanlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Dalarnas län
Häckande fåglar	Jönköpings län
Häckande fåglar	Kronobergs län
Häckande fåglar	Västra Götalands län
Häckande fåglar	Västmanlands län
Häckfågeltaxeringen, standardrutter	Dalarnas län
Klarälvens strandarter	Värmlands län
Skyddsvärda träd	Kronobergs län
Skyddsvärda träd	Västra Götalands län
Slätterängar	Södermanlands län
Slätterängar	Västra Götalands län
Slätterängar	Gävleborgs län
Strandängsfåglar	Skåne län
Strandängsfåglar	Västra Götalands län
Svensk dagfjärilövervakning	Västra Götalands län
Uppföljning av skyddade områden	Värmlands län
Övervakning av dagflygande storfjärilar	Skåne län
Övervakning av slätterängar	Värmlands län

Exempel ur RÅU

Svensk dagfjärilsövervakning

Under lång tid har antalet fjärilar och fåglar i odlingslandskapet minskat. Detta på grund av att odlingslandskapet blir alltmer homogent med minskat livsutrymme för många arter⁶. (Skåne, 2021).

Precisering: Växt- och husdjursgenetiska resurser

Husdjurens lantraser och de odlade växternas genetiska resurser är hållbart bevarade.

Länsstyrelserna har inte redovisat några delprogram i rmo.nu-databasen som kan levererar data för att följa upp preciseringen.

Precisering: Hotade arter och naturmiljöer

Hotade arter och naturmiljöer har återhämtat sig.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

⁶ [Indikatorn Fjärilar och fåglar i odlingslandskapet på sverigesmiljomal.se](https://sverigesmiljomal.se/indikatorn-fjarilar-och-faglar-i-odlingslandskapet)

Delprogram	Län
Dagfjärilar	Västmanlands län
Dagfjärilar i äng- och betesmarker	Kalmar län
Dagfjärilar i ängs- och betesmarker	Östergötlands län
Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
Floraväkteri	Jönköpings län
Floraväkteri	Värmlands län
Floraövervakning (floraväkteri)	Västmanlands län
Floraövervakning och projekt Dalafloren	Dalarnas län
Fåglar i odlingslandskapet	Norrbottnens län
Gaddsteklar och pollinatörer	Västra Götalands län
GDP Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
GDP Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Örebro län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Stockholms län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Östergötlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Kalmar län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Västra Götalands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Gävleborgs län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Jönköpings län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Värmlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Västmanlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Dalarnas län
Häckande fåglar	Jönköpings län
Häckande fåglar	Kronobergs län
Häckande fåglar	Kalmar län
Häckfågeltaxeringen, standardrutten	Dalarnas län
Klarälvens strandarter	Värmlands län
Rikkärr	Västra Götalands län
Slätterängar	Södermanlands län
Slätterängar	Västra Götalands län
Slätterängar	Gävleborgs län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Stockholms län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Östergötlands län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Kalmar län
Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Västmanlands län
Spillningslevande bladhorningar	Östergötlands län
Strandängsfåglar	Kalmar län
Uppföljning av skyddade områden	Värmlands län
Åtgärdsprogram för hotade arter	Värmlands län
Övervakning av skyddsvärda träd	Kalmar län
Övervakning av skyddsvärda träd	Värmlands län
Övervakning av slätterängar	Värmlands län

Exempel ur RÅU

På Öland går det bättre för vadarfågel än i övriga landet⁷ men årets inventering visar att trenden är negativ. (Kalmar län, 2021).

Precisering: Främmande arter och genotyper

Främmande arter och genotyper hotar inte den biologiska mångfalden.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Floraövervakning och projekt Dalafloren	Dalarnas län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Värmlands län
Slätterängar	Västra Götalands län
Uppföljning av skyddade områden	Värmlands län
Övervakning av slätterängar	Värmlands län

Exempel ur RÅU

Slätterängar

Den regionala miljöövervakningen av ängar visar att bara 70 % av alla de inventerade slätterängarna i TUVÅ hävdas, på en femtedel av dessa är hävden för svag. 16 % av slätterängarna innehåller invasiva främmande arter. [Västra Götaland, 2021]

Precisering: Genetiskt modifierade organismer

Genetiskt modifierade organismer som kan hota den biologiska mångfalden är inte introducerade.

Länsstyrelserna har inte redovisat några delprogram i rmo.nu-databasen som kan levererar data för att följa upp preciseringen.

Precisering: Bevarade natur- och kulturmiljövärden

Biologiska värden och kulturmiljövärden i odlingslandskapet som uppkommit genom långvarig traditionsenlig skötsel är bevarade eller förbättrade.

---

⁷ Ottvall, R. m.fl. 2019. Strandängsfåglar - Rapport från Gemensamt delprogram täckande perioden 1988–2018. Länsstyrelsen Skåne.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Dagfjärilar	Västmanlands län
Dagfjärilar i äng- och betesmarker	Kalmar län
Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
Floraväkteri	Jönköpings län
GDP Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
GDP Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Örebro län
GDP Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Örebro län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Kalmar län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Gävleborgs län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Jönköpings län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Kronobergs län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Värmlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Västmanlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Dalarnas län
Häckande fåglar	Kalmar län
Häckande fåglar	Västmanlands län
Skyddsvärda träd	Kronobergs län
Slätterängar	Södermanlands län
Slätterängar	Västra Götalands län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Östergötlands län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Jönköpings län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Kalmar län
Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Västmanlands län
Småbiotoper i åkerlandskapet*	Hallands län
Strandängsfåglar	Kalmar län
Uppföljning av skyddade områden	Värmlands län
Övervakning av skyddsvärda träd	Kalmar län
Övervakning av slätterängar	Värmlands län

Exempel ur RÅU

Den regionala miljöövervakningen av ängar visar att bara 70 % av alla de inventerade slätterängarna i TUVAs⁸ hävdas, på en femtedel av dessa är hävden för svag. 16 % av slätterängarna innehåller invasiva främmande arter.⁹ (Västra Götaland, 2021).

⁸ Jordbruksverket, [databas TUVAs över inventerade ängs- och betesmarker](#)

⁹ Länsstyrelsen Västra Götaland [Miljöövervakning av slätterängar 2020](#)

Precisering: Kultur- och bebyggelsemiljöer

Kultur- och bebyggelsemiljöer i odlingslandskapet är bevarade och förutsättningar finns för fortsatt bevarande och utveckling av värdena.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Västra Götalands län

Exempel ur RÅU

För gräsmarkernas natur- och kulturvärden saknas bra regional uppföljning. Nationell miljöövervakning visar dock på en generell negativ utveckling i hela landet. (Jönköping, 2021).

Precisering: Friluftsliv

Odlingslandskapets värden för friluftslivet är värnade och bibehållna samt tillgängliga för människor.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
GDP Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Örebro län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Gävleborgs län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Jönköpings län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Värmlands län
Häckande fåglar	Kronobergs län
Slätterängar	Södermanlands län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Jönköpings län
Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Västmanlands län
Småbiotoper i åkerlandskapet*	Hallands län
Uppföljning av skyddade områden	Värmlands län

Exempel ur RÅU

Slätterängar

Den minskade arealen betesmarker och slätterängar är negativ för friluftslivet då naturbetesmarker är viktiga rekreatiomsområden. (Skåne, 2021)

